

تحولات اقتصادی ترکیه

نه ماهه ۲۰۲۳

بارزترین تغییر در برنامه اقتصادی ترکیه تا کنون تغییر عمده در سیاست پولی همراه با سرمایه‌گذاری، اشتغال، تولید و صادرات بوده است. افزایش نرخ بهره از ۸,۵ درصد به ۴۰ درصد در پنج ماه گذشته را می‌توان مهمترین عنصر نقشه راه جدید ترکیه در سیاست‌های پولی دانست. اما علیرغم چرخش شدید سیاست‌های دولت در اقتصاد، همچنان منحنی تورم و کاهش ارزش لیر رو به بالاست.

مهمترین تحولات اقتصادی ترکیه در بازه زمانی ژانویه تا سپتامبر ۲۰۲۳

❖ رونمایی از برنامه میان مدت سه ساله ۲۰۲۴-۲۰۲۶

رئیس جمهور ترکیه (۱۵ شهریور) از برنامه اقتصادی میان مدت در قرن جدید ترکیه رونمایی کرد. بنا بر اظهارات اردوغان، دستیابی به رشد اقتصادی ۵ درصد، صادرات سالیانه: ۳۰۲ میلیارد دلار، حجم واردات: ۴۱۴ میلیارد دلار، تورم: ۸,۵ درصد، درآمد ناخالص ملی: ۱۳۰۰ میلیارد دلار، درآمد سرانه سالانه شهروندان: ۱۴۸۵۵ دلار، درآمد گردشگری: ۷۱ میلیارد دلار و ایجاد ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار اشتغال، ترکیه را در پایان برنامه توسعه مذکور (پایان سال ۲۰۲۶)، وارد فهرست کشورهای پردرآمد خواهد کرد.

❖ نرخ رشد ناخالص داخلی در سه ماهه دوم سال ۲۰۲۳

تولید ناخالص داخلی (GDP) در سه ماهه دوم سال ۲۰۲۳ به میزان ۳,۸ درصد افزایش یافت. به عنوان یک شاخص حجم زنجیره‌ای در دوره مذکور نسبت به سال قبل، سایر فعالیت‌های خدماتی ۶,۶ درصد، خدمات ۶,۴ درصد، ساخت و ساز ۶,۲ درصد، مدیریت دولتی، آموزش، سلامت انسانی و فعالیت‌های خدمات اجتماعی ۵,۱ درصد، فعالیت‌های مالی و بیمه ۴,۹ درصد، فعالیت‌های املاک و مستغلات ۳ درصد، فعالیت‌های اطلاعاتی و ارتباطی ۱,۳ درصد و بخش کشاورزی ۱,۲ درصد افزایش یافت. صنعت ۲,۶ درصد و فعالیت‌های حرفه‌ای، اداری و خدمات پشتیبانی ۱,۲ درصد کاهش داشته است.

❖ حجم تجارت خارجی نه ماهه

بر اساس اعلام سازمان آمار ترکیه، صادرات این کشور در فاصله زمانی ژانویه تا سپتامبر ۲۰۲۳ با ۰,۳٪ کاهش نسبت به مدت مشابه سال گذشته به ۱۸۷ میلیارد و ۴۶۴ میلیون دلار و واردات با ۱,۳٪ افزایش نسبت به مدت

مشابه سال گذشته به ۲۷۴ میلیارد و ۷۵۵ میلیون دلار رسید. حجم تجارت خارجی در نه ماهه مذکور، با ۰,۶٪ افزایش به ۴۶۲ میلیارد و ۲۱۹ میلیون دلار رسیده است.

آمار تجارت خارجی بر اساس دو سیستم تجاری مختلف محاسبه می‌شود: سیستم تجارت عمومی و سیستم تجارت ویژه؛ در نظام تجارت عمومی، کالاهای ورودی و خروجی از حوزه اقتصادی یک کشور تحت پوشش قرار می‌گیرند. در این سامانه مناطق آزاد، انبارهای گمرکی که حوزه اقتصادی کشور را تشکیل می‌دهند و کالاهای ورودی یا خروجی از محدوده گردش آزاد در محاسبات لحاظ می‌شوند. آمار وزارت تجارت ترکیه بر اساس نظام تجارت عمومی تهیه می‌شود. در سامانه تجارت خصوصی (ویژه)، انبارهای گمرکی و مناطق آزاد در آمارها لحاظ نمی‌شود، فقط کالاهای ورودی و خروجی از محدوده گردش آزاد کشور لحاظ می‌شود. آمار اعلامی از سوی مؤسسه آمار ترکیه بر اساس نظام تجارت ویژه تهیه می‌شود.

مقایسه آمار تجارت خارجی نه ماهه ۲۰۲۳ با ۲۰۲۲ بر اساس سیستم تجارت ویژه (میلیون دلار)

سال	واردات	صادرات	حجم تجارت	تراز تجاری
۲۰۲۲	۱۸۸,۰۹۹	۲۷۱,۲۴۱	۴۵۹,۳۴۱	-۸۰,۷۲۲
۲۰۲۳	۱۸۷,۴۶۴	۲۷۴,۷۵۵	۴۶۲,۲۱۹	-۸۶,۵۴۵
میزان تغییر	٪-۰,۳	٪۱,۳	٪۰,۶	۷۰,۲۲

<https://www.tuik.gov.tr>

مقایسه آمار تجارت خارجی نه ماهه ۲۰۲۳ با ۲۰۲۲ بر اساس سیستم تجارت عمومی (میلیون دلار)

سال	صادرات	واردات	حجم تجارت	تراز تجاری
۲۰۲۲	۲۰۹,۴۰۰	۳۰۰,۴۴۴	۵۰۹,۸۴۴	-۹۱,۰۴۴
۲۰۲۳	۲۱۰,۰۷۷	۳۰۴,۰۲۷	۵۱۴,۱۰۴	-۹۳,۹۴۹
میزان تغییر	٪۰,۳	٪۱,۲	٪۰,۸	۳,۲

<https://ticaret.gov.tr>

مقایسه آمار تجارت خارجی ۱۲ ماهه (میلیون دلار)

سال	صادرات	واردات	حجم تجارت
۲۰۲۲	۲۵۲,۵۰۲	۳۴۹,۴۳۳	۶۰۱,۹۳۵
۲۰۲۳	۲۵۳,۵۳۵	۳۶۷,۲۲۴	۶۲۰,۷۵۹
میزان تغییر	٪۰,۴	٪۰,۵	٪۰,۳

<https://ticaret.gov.tr>

❖ افزایش کسری تجارت خارجی

بر اساس نظام تجارت ویژه کسری تجارت خارجی در بازه زمانی ژانویه تا سپتامبر با ۷,۲ درصد افزایش از ۸۰ میلیارد و ۷۲۲ میلیون دلار به ۸۶ میلیارد و ۵۴۵ میلیون دلار افزایش یافت. در حالی که نسبت پوشش صادرات به واردات در دوره ژانویه تا سپتامبر ۲۰۲۲، ۶۸,۴ درصد بود، در مدت مشابه سال ۲۰۲۳ به ۶۶,۳ درصد کاهش یافت.

❖ ۵ کشور برتر در واردات

در دوره ژانویه تا سپتامبر، فدراسیون روسیه رتبه اول را در واردات داشت. در حالی که واردات از فدراسیون روسیه بالغ بر ۳۴ میلیارد و ۷۰۵ میلیون دلار بوده است، پس از آن چین با ۳۴ میلیارد و ۳۹۷ میلیون دلار، آلمان با ۲۱ میلیارد و ۱۹۰ میلیون دلار، سوئیس با ۱۶ میلیارد و ۵۶۳ میلیون دلار و آمریکا با ۱۱ میلیارد و ۸۴۰ میلیون دلار قرار دارند. واردات از ۵ کشور برتر ۴۳,۳ درصد از کل واردات را تشکیل می‌دهد.

❖ ۵ کشور برتر در صادرات

آلمان رتبه اول صادرات را در دوره ژانویه تا سپتامبر به خود اختصاص داد. در حالی که صادرات به آلمان ۱۵ میلیارد و ۹۰۴ میلیون دلار بوده است، پس از آن آمریکا با ۱۱ میلیارد و ۷ میلیون دلار، ایتالیا با ۹ میلیارد و ۱۵۶ میلیون دلار، انگلیس با ۹ میلیارد و ۰۸۷ میلیون دلار و عراق با ۸ میلیارد و ۹۳۳ میلیون دلار قرار دارند. صادرات به ۵ کشور برتر ۲۸,۹ درصد از کل صادرات را تشکیل می‌دهد.

جدول پنج کشور برتر در حوزه صادرات و واردات (میلیون دلار)

کشورها	صادرات	کشورها	واردات
آلمان	۱۵,۹۰۴	روسیه	۳۴,۷۰۵
آمریکا	۱۱,۷	چین	۳۴,۳۹۷
ایتالیا	۹,۱۵۶	آلمان	۲۱,۱۹۰
انگلیس	۹,۰۸۷	سوئیس	۱۶,۵۶۳
عراق	۸,۹۳۳	آمریکا	۱۱,۸۴۰

<https://www.tuik.gov.tr>

❖ حجم صادرات بر اساس استانها

استانبول با ۹۳,۳ میلیارد دلار در مقایسه با سایر استانها بیشترین حجم صادرات را به خود اختصاص داد. از میر با ۱۲,۸۲ میلیارد دلار، بورس با ۹,۵ میلیارد دلار و آنکارا با ۹,۳ میلیارد دلار، استانبول را دنبال کردند. کوجائلی با ۹,۲۷ و غازی‌آنتب با ۷,۷۰ میلیارد دلار در رده‌های بعدی قرار گرفتند.

❖ حجم واردات بر اساس استانها

استانبول با ۱۵۳,۹۸ میلیارد دلار بیشترین سهم واردات را در دوره نه ماهه ژانویه تا سپتامبر ۲۰۲۳ داشته است. کوجائلی با ۱۳,۹۳، آنکارا با ۱۳,۱۳ میلیارد دلار، از میر با ۹,۸۵ میلیارد دلار و بورس با ۸,۰۱ میلیارد دلار در رده‌های بعدی قرار دارند.

<https://www.tuik.gov.tr/>

❖ صادرات ۹ ماهه جنوب شرق به ۸,۶ میلیارد دلار رسید

میزان صادرات از منطقه جنوب شرقی آناتولی در ۹ ماهه سال ۸,۶ میلیارد دلار بوده و نسبت به سال گذشته کاهش داشته است.

<https://www.dunya.com>

❖ حجم مبادلات تجاری با ارز ترکیه از مرز ۵۶۶ میلیارد لیر فراتر رفت

حجم تجارت خارجی ترکیه با ارز داخلی در بازه زمانی ژانویه تا سپتامبر سالجاری به ۵۶۶ میلیارد و ۱۰۴ میلیون لیر رسید. در حالی که رقم صادرات ۱۵۰ میلیارد و ۱۶۹ میلیون لیر بوده است، واردات نیز با ارزش ۴۱۶ میلیارد و ۱۰۴ میلیون لیر محقق شد.

<https://ticaret.gov.tr>

❖ پیش بینی رشد ترکیه در حال افزایش است

رتبه بندی فیچ، پیش‌بینی رشد ترکیه را از ۳,۹ درصد به ۴,۱ درصد افزایش داد. کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل متحد (آنکتاد) نیز پیش‌بینی رشد اقتصاد ترکیه را از ۲,۶ درصد به ۳,۷ درصد در سال جاری افزایش داد.

سازمان همکاری اقتصادی و توسعه (OECD) انتظار رشد خود را برای اقتصاد ترکیه از ۳,۶ درصد به ۴,۳ درصد افزایش داد.

صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی رشد اقتصادی ترکیه را از ۳,۲ به ۴,۲ درصد افزایش داد.

❖ خط فقر به ۴۴ هزار لیر رسید

بر اساس محاسبه کنفدراسیون BISAM خط فقر یک خانواده ۴ نفری در آنکارا ۴۳ هزار و ۸۵۹ لیر و خط گرسنگی ۱۹ هزار و ۳۴۶ لیر می‌باشد.

❖ تورم سالانه از ۶۱ درصد عبور کرد

سازمان آمار ترکیه نرخ تورم ماه سپتامبر را ۴,۷۵ درصد و نرخ تورم سالانه را ۶۱,۵۳ درصد اعلام کرد. این درحالیست که موسسه مستقل سنجش نرخ تورم موسوم به ENAG، نرخ تورم ماه سپتامبر را ۶,۲۴ درصد و نرخ سالانه را ۱۳۰,۱۳ درصد محاسبه کرده است.

❖ آمار گردشگری نه ماهه ترکیه

داده‌ها حاکی از آن است که رشد ترکیه در جذب توریست در جهان بعد از کرونا شگفت انگیز بوده است. در سال ۲۰۲۲ با جذب بیش از ۵۱,۳ میلیون گردشگر، بعد از فرانسه، اسپانیا و آمریکا چهارمین کشور جهان در جذب توریست بود. بنا بر اطلاعات مندرج در پرتال وزارت گردشگری ترکیه، تعداد گردشگران ورودی به این کشور در بازه زمانی ژانویه تا سپتامبر ۲۰۲۳ بشرح ذیل است:

- تعداد کل بازدیدکنندگان از ترکیه: ۴۵۲۳۰۰۶۹ نفر (۱۲,۳۸ درصد افزایش)
- تعداد اتباع ترک مقیم خارج از کشور بازدیدکننده: ۶۰۱۷۱۰۲ نفر (۱۰,۶۸ درصد افزایش)
- تعداد اتباع خارجی بازدیدکننده: ۳۹۲۱۲۹۶۷ نفر (۱۲,۶۵ درصد افزایش)
- تعداد مسافران یک روزه: ۱۱۲۱۱۱ نفر (۲,۸۶ درصد افزایش)

- تعداد گردشگران خروجی (شهروندان ترک اعم از مقیم داخل و خارج از کشور): ۱۳۹۶۱۷۰۳ نفر (۳۶,۴۹٪ افزایش)

جدول مقایسه تعداد کل گردشگران در سالهای ۲۰۲۱ لغایت ۲۰۲۳

درصد تغییر		سالها			نه ماهه
۲۰۲۳/۲۰۲۲	۲۰۲۲/۲۰۲۱	۲۰۲۳	۲۰۲۲	۲۰۲۱	
۱۲,۳۸	۸۷,۱۳	۴۵,۲۴۶,۸۹	۴۰,۲۴۶,۸۹۹	۲۱,۵۰۷,۶۵۸	تعداد کل گردشگران
		۹			

جدول مقایسه تعداد گردشگران ترک مقیم خارج از کشور در سالهای ۲۰۲۱ لغایت ۲۰۲۳

درصد تغییر		سالها			نه ماهه
۲۰۲۳/۲۰۲۲	۲۰۲۲/۲۰۲۱	۲۰۲۳	۲۰۲۲	۲۰۲۱	
۱۰,۶۸	۳۸,۵۷	۶,۰۱۷,۱۰۲	۵,۴۳۶,۶۲۹	۳,۹۲۳,۴۳۴	اتباع مقیم خارج از کشور

جدول مقایسه تعداد اتباع خارجی بازدید کننده از ترکیه در سالهای ۲۰۲۱ لغایت ۲۰۲۳

درصد تغییر		سالها			نه ماهه
۲۰۲۳/۲۰۲۲	۲۰۲۲/۲۰۲۱	۲۰۲۳	۲۰۲۲	۲۰۲۱	
۱۲,۶۵	۹۷,۹۶	۳۹,۲۱۲,۹۶۷	۳۴,۸۱۰,۲۷۳	۱۷,۵۸۴,۲۲۴	گردشگران خارجی

❖ پنج کشور برتر گردشگر فرست به ترکیه

روسیه با ۵ میلیون و ۱۶۶ هزار و ۵ تن در رتبه اول، آلمان با ۴ میلیون و ۸۵۵ هزار و ۲۰۳ نفر، انگلیس با ۳ میلیون و ۱۵۷ هزار و ۴۲۱ نفر، بلغارستان با ۲ میلیون و ۱۵۲ هزار و ۲۶۱ نفر و ایران با ۱ میلیون و ۸۶۷ هزار و ۱۴۶ نفر در رتبه اول تا پنجم کشورهای گردشگر فرست به ترکیه در بازه زمانی ژانویه تا سپتامبر ۲۰۲۳ قرار دارند.

جدول مقایسه آمار پنج کشور اول گردشگر فرست در بازه زمانی نه ماهه ۲۰۲۲-۲۰۲۳

کشور	سال ۲۰۲۲	سال ۲۰۲۳	سهم از گردشگران
روسیه	۳,۸۶۴,۸۹۸	۵,۱۶۶,۰۰۵	٪۱۳,۱۷
آلمان	۴,۵۲۷,۸۵۳	۴,۸۵۵,۲۰۳	٪۱۲,۳۸
انگلستان	۲,۸۱۷,۲۷۱	۳,۱۵۷,۴۲۱	٪۸,۰۵
بلغارستان	۲,۰۶۲,۶۹۸	۲,۱۵۲,۲۶۱	٪۵,۴
ایران	۱,۸۴۴,۶۰۸	۱,۸۶۷,۱۴۶	٪۴,۷۶
سایر	۱۹,۶۹۲,۹۴۵	۲۲,۰۱۴,۹۳۱	٪۵۶,۱۴
مجموع	۳۴,۸۱۰,۱۷۳	۳۹,۲۱۲,۹۶۷	٪۱۰۰

<https://yigm.ktb.gov.tr/TR-9851/turizm-istatistikleri.html>

❖ ۵ استان با بیشترین ورودی گردشگر

استانبول با ۱۳,۱ میلیون نفر، آنتالیا با ۱۲,۳ میلیون نفر، ادیرنه با ۳,۶ میلیون نفر، موغلا با ۲,۹ میلیون نفر و آرتوین با ۱,۴ میلیون نفر پنج استان برتر در جذب گردشگران بوده‌اند.

❖ ۴۲ میلیارد دلار درآمد از ۴۵ میلیون گردشگر در طول نه ماه

در ۹ ماهه نخست سال ۲۰۲۳، درآمد گردشگری با ۲۰,۱ درصد افزایش نسبت به مدت مشابه در سال گذشته به ۴۲ میلیارد دلار و تعداد بازدیدکنندگان با ۱۲,۴ درصد افزایش به ۴۵,۲ میلیون نفر رسید. درآمد گردشگری ترکیه در سه ماهه سوم نیز نسبت به مدت مشابه در سال گذشته ۱۳,۱ درصد افزایش یافت و به ۲۰,۲ میلیارد دلار رسید. وزیر گردشگری ترکیه امیدوار است سال ۲۳ را با ۶۰ میلیون گردشگر و ۵۶ میلیارد دلار درآمد به پایان برسانند.

❖ ترکیه تصور «کشوری ارزان» بودن در گردشگری را شکست

ترکیه با افزایش درآمد روزانه به ازای هر گردشگر به ۱۰۰ دلار، که در سال ۲۰۱۸ حدود ۶۵ تا ۷۰ دلار بود، تصور "کشوری ارزان" بودن را شکست و جایگاه خود را در لیگ برتر گردشگری از نظر درآمد.

ترکیه با گردشگرانی که جذب می‌کند در بین ۱۰ کشور برتر قرار دارد و اکنون در داده‌های سال ۲۰۲۳ در بین پنج رتبه برتر خواهد بود. گردشگری ترکیه قبلاً در کلاس B قرار داشت. این لیگ شامل مصر، الجزایر، تونس، مراکش و یونان است. ولی اینک در لیگ برتر یا سوپرلیگ شروع به بازی کرده است. این لیگ شامل فرانسه،

انگلیس، اسپانیا و ایتالیا است. جذابیت این لیگ به سطح درآمد بالاست. در حال حاضر ترکیه در تورهای پکیج، در جایگاه دوم بعد از اسپانیا در اروپا قرار دارد. میانگین هزینه در سه ماهه اول سال ۸۵ دلار، در سه ماهه دوم ۱۱۲ دلار و در سه ماهه سوم ۱۰۳ دلار بود و پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال به ۱۰۰ دلار برسد.

<https://www.yenisafak.com>

❖ افزایش هزینه های گردشگری

هزینه‌های گردشگری در سه ماهه سوم سال نسبت به فصل مشابه سال قبل ۷۴,۸ درصد افزایش داشته است. هزینه‌های گردشگری که متشکل از هزینه‌های شهروندان مقیم کشور و سفر به سایر کشورها است، نسبت به فصل مشابه سال قبل ۷۴,۸ درصد افزایش داشته و به یک میلیارد و ۹۳۳ میلیون و ۷۸۱ هزار دلار رسیده است. از این میزان یک میلیارد و ۴۹۱ میلیون و ۹۳۳ هزار دلار به صورت شخصی و ۴۴۱ میلیون و ۸۴۸ هزار دلار مربوط به پکیج تور بوده است.

<https://www.haberturk.com>

❖ صادرات صنایع شیمیایی از مرز ۲۲ میلیارد دلار گذشت

صادرات صنایع شیمیایی ترکیه در بازه زمانی ژانویه تا سپتامبر ۲۰۲۳ از مرز ۲۲ میلیارد دلار گذشت. پیش‌بینی می‌شود صادرات این بخش تا پایان سال به ۳۰ میلیارد دلار برسد. کشورهایی که بیشترین صادرات را در این دوره داشته‌اند به ترتیب روسیه، هلند، ایتالیا، رومانی، آلمان، اسپانیا، آمریکا، عراق، انگلیس و بلژیک بوده‌اند.

<https://www.dunya.com>

❖ صادرات ماشین آلات ترکیه به ۲۱ میلیارد دلار افزایش یافت

بر اساس داده‌های اتحادیه صادرکنندگان ماشین‌آلات ترکیه، میزان صادرات ماشین‌آلات در ۹ ماهه سال جاری نسبت به مدت مشابه سال گذشته با ۱۰,۱ درصد افزایش به ۲۱ میلیارد دلار رسید. بیشترین صادرات از این بخش به ترتیب به کشورهای آلمان، روسیه و آمریکا انجام گرفت. بر این اساس، از مجموع یک میلیون و ۱۱۷ هزار و ۶۲۰ دستگاه خودروی تولیدی ترکیه در بازه زمانی مذکور، ۷۴۸ هزار و ۴۱۸ دستگاه صادر شده است.

<https://www.sabah.com.tr>

❖ افزایش حدود ۶۵ درصدی فروش انواع خودرو در داخل کشور

مجموع فروش انواع خودروی سواری و خودروهای تجاری سبک ترکیه در بازه زمانی ژانویه تا سپتامبر ۲۰۲۳ نسبت به مدت مشابه سال قبل ۶۴,۸ درصد افزایش یافته و به ۸۵۷ هزار و ۵۷۵ دستگاه رسیده است. در این مدت، فروش انواع خودروی سواری با ۶۷ درصد افزایش به ۶۶۶ هزار و ۸۹۰ دستگاه و فروش خودروهای تجاری سبک با ۵۷,۲ درصد افزایش به ۱۹۰ هزار و ۶۸۵ دستگاه رسید.

در ۹ ماه نخست سال جاری میلادی، خودروهای بنزینی با فروش ۴۴۸ هزار و ۱۵۲ دستگاه در رتبه نخست و خودروهای دیزلی با فروش ۱۰۲ هزار و ۱۸۴ دستگاه در رتبه دوم قرار گرفتند. در این مدت فروش خودروهای هیبریدی ۷۱,۴ درصد و فروش خودروهای برقی ۸۶۲,۸ درصد افزایش داشته است.

سهام خودروهای بنزینی در بازار فروش خودرو در دوره ژانویه تا سپتامبر ۲۰۲۲ میلادی معادل ۶۹,۹ درصد بود که در مدت مشابه سال جاری به ۶۷,۲ کاهش یافت. در مدت مذکور، سهم خودروهای دیزلی از ۱۷,۲ به ۱۵,۳ درصد و سهم خودروهای گازی از ۱,۷ به ۱,۱ درصد کاهش یافت.

در مدت مذکور سهم خودروهای دنده اتوماتیک از کل فروش ۸۰,۳ درصد و سهم خودروهای دنده‌ای ۱۹,۷ درصد بوده است.

<https://www.dunya.com>

❖ صادرات ۲۵,۶ میلیارد دلاری صنعت خودرو در نه ماه

صنعت خودرو ترکیه در بازه زمانی ژانویه تا سپتامبر با صادرات ۲۵,۶ میلیارد دلاری به ۱۹۰ کشور که افزایش ۱۵ درصدی نسبت به مدت مشابه در سال گذشته داشته است، ۱۵,۷ درصد از صادرات ترکیه را به خود اختصاص داده

است. در این مدت، صادرات «وسایل نقلیه موتوری حمل کالا» که ۱۳,۶ درصد از این رقم را تشکیل می‌دهد، با کاهش ۶,۷ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل به ۳ میلیارد و ۴۸۰ میلیون و ۴۹۷ هزار دلار رسید. صادرات گروه صنعتی فوق به انگلستان نسبت به مدت مشابه در سال گذشته با کاهش ۱۸ درصدی مواجه بود ولی صادرات به سایر کشورهای اتحادیه اروپا نظیر اسلونی، فرانسه و ایتالیا با افزایش نسبتاً چشمگیر مواجه بوده است.

<http://www.trthaber.com>

❖ صادرات صنعت خودرو به کشورهای اتحادیه اروپا طی ۹ ماه ۲۲ درصد افزایش یافت

در این مدت صادرات به کشورهای اتحادیه اروپا با ۲۲ درصد افزایش نسبت به مدت مشابه سال گذشته به ۱۷ میلیارد و ۵۶۹ میلیون و ۳۹۹ هزار دلار رسید. کشورهای اتحادیه اروپا جایگاه خود را به‌عنوان مهمترین بازار در صادرات خودرو در ترکیه حفظ کرده‌اند. آلمان با ۳,۶ میلیارد دلار اول و فرانسه با ۳,۲ میلیارد دلار در رتبه دوم قرار گرفت. در بازه زمانی مذکور ۶۸,۶ درصد از صادرات خودروی ترکیه به کشورهای اتحادیه اروپا انجام شده است.

<https://sanayigazetesi.com.tr>

❖ صادرات حدود ۱۵۳ هزار دستگاه خودرو از استان ساکاریا در ۹ ماه

از ۱۹۱ هزار و ۴۱۱ دستگاه خودروی تولید شده در ساکاریا در ۹ ماهه، ۱۵۲ هزار و ۹۴۰ دستگاه معادل ۷۹,۹ درصد در خارج از کشور فروخته شد. ۳,۶ میلیارد از درآمد خارجی ۴,۱ میلیارد دلاری ساکاریا در بازه زمانی مذکور در زمینه فروش خودرو بوده است. این شهر در زمینه صادرات پس از استانبول، کوجاالی، بورسا، ازمیر، آنکارا و غازیانپ در رتبه هفتم قرار دارد.

<https://www.yenicaggazetesi.com.tr>

❖ صادرات ۱۰,۶ میلیارد دلاری لوازم جانبی خودرو طی نه ماه

میزان صادرات قطعات و لوازم جانبی خودرو از ترکیه در نه ماه سال جاری با ۱۰ درصد افزایش به ۱۰ میلیارد و ۶۲۵ میلیون و ۶۵۱ هزار دلار رسید. در دوره مذکور، بخش خودروسازی ترکیه به ۲۰۰ کشور و منطقه آزاد

قطعات و لوازم جانبی اتومبیل صادر کرده است. صادرات این بخش در مدت مشابه سال گذشته ۹ میلیارد و ۶۴۰ میلیون و ۱۵۳ هزار دلار رقم خورده بود.

شرکت‌های فعال در صنعت تامین قطعات یدکی خودرو، بیشترین صادرات را به آلمان انجام دادند. صادرات به آلمان با ۹,۹۷ درصد افزایش نسبت به مدت مشابه سال گذشته به ۲ میلیارد و ۴۷۲ میلیون و ۱۳۴ هزار دلار رسید. پس از آلمان بیشترین صادرات به ترتیب به روسیه و ایتالیا انجام گرفته است.

<https://www.aa.com.tr>

❖ ۹۰٪ افزایش در تعداد خودروهای ثبت نام شده در ترکیه فاصله زمانی ژانویه تا سپتامبر ۲۰۲۳

در بازه زمانی ژانویه تا سپتامبر، تعداد خودروهای ثبت نام شده با ۹۰ درصد افزایش نسبت به مدت مشابه سال قبل به یک میلیون و ۷۲۳ هزار و ۹۵۳ دستگاه رسید. تعداد خودروهای حذف شده از تردد با کاهش ۱۶,۹ درصدی به ۲۲ هزار و ۵۰۰ دستگاه رسید. به این ترتیب در بازه زمانی ۹ ماهه، تعداد کل خودروهای تردد شده به یک میلیون و ۷۰۱ هزار و ۴۵۳ دستگاه افزایش یافت. از این تعداد، ۶۶,۳ درصد بنزینی، ۱۸ درصد گازوئیلی، ۹ درصد هیبریدی، ۵,۳ درصد برقی و ۱,۴ درصد LPG است.

<https://www.sabah.com.tr>

❖ صادرات در بخش تهویه مطبوع به ۸ میلیارد و ۷۵۰ میلیون دلار رسید

بنا بر اظهارات وزیر بازرگانی ترکیه، بخش تهویه مطبوع در ۹ ماهه اول سال ۲۰۲۳ با ۸ تا ۹ درصد افزایش در صادرات، به درآمد ۸ میلیارد و ۷۵۰ میلیون دلار رسیده است.

<https://www.sabah.com.tr>

❖ صادرات صنعت نساجی از مرز ۷ میلیارد دلار گذشت

صادرکنندگان بخش نساجی و مواد اولیه در دوره ژانویه تا سپتامبر ۲۰۲۳ در ازای یک میلیون و ۶۸۵ هزار و ۶۰۶ تن محصول، ۷ میلیارد و ۱۵۶ میلیون و ۷۹۱ هزار دلار درآمد کسب کردند. این بخش با ۴ میلیارد و ۶۰۵ میلیون و ۱۰۴ هزار دلار بیشترین درآمد را از پارچه کسب کرده است. پس از این محصول نخ با یک میلیارد و ۷۰۶ میلیون و ۵۵۹ هزار دلار و الیاف با ۸۴۵ میلیون و ۱۲۷ هزار دلار در رده‌های بعدی قرار گرفتند. بازار مورد

علاقه این بخش، کشورهای اتحادیه اروپا با صادرات ۲ میلیارد و ۶۸۳ میلیون و ۲۴۶ هزار دلار بود. از نظر کشوری، ایتالیا، بلاروس و آمریکا به ترتیب در رتبه‌های اول تا سوم قرار دارند.

<https://www.sabah.com.tr>

❖ کاهش حدود ۱۵ درصدی فروش مسکن در ترکیه

فروش مسکن در ترکیه در بازه زمانی ژانویه تا سپتامبر ۲۰۲۳ با ۱۴,۹ درصد کاهش نسبت به مدت مشابه سال قبل به ۹۰۰ هزار و ۷۴ رسید.

❖ کاهش ۴۳,۵ درصدی فروش ملک به اتباع خارجی در نه ماهه ۲۰۲۳

براساس آمار و اطلاعات سازمان آمار ترکیه، فروش ملک به شهروندان خارجی در بازه زمانی ژانویه تا سپتامبر سالجاری در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته، ۴۳,۵ درصد کاهش یافت و به ۲۸ هزار و ۶۴ واحد رسید. با توجه به ملیت خریداران خارجی، بیشترین خرید و فروش خانه به شهروندان فدراسیون روسیه با ۸,۶۳۳ و ایرانیها با ۳,۵۹۶ تعلق دارد. ایرانیها در نه ماه مشابه سال قبل ۶,۵۵۰ واحد خریداری کرده بودند که در سالجاری با کاهش چشمگیر مواجه بوده است.

<https://data.tuik.gov.tr>

آمار خرید ملک در ترکیه توسط اتباع خارجی و ایرانیان از سال ۲۰۱۵ تا کنون

سال	املاک فروخته شده به اتباع خارجی	ایران
۲۰۱۵	۲۲۸۳۰	۷۴۴
۲۰۱۶	۱۸۱۸۹	۶۶۴
۲۰۱۷	۲۲۲۳۴	۷۹۲
۲۰۱۸	۳۹۶۶۳	۳۶۵۲
۲۰۱۹	۴۵۴۸۳	۵۴۲۳
۲۰۲۰	۴۰۸۱۲	۷۱۸۹ رتبه اول
۲۰۲۱	۵۸۵۷۶	۱۰۰۵۶ رتبه اول
۲۰۲۲	۶۷۴۹۰	۸۲۲۳
نه ماهه ۲۳	۲۸۰۶۴	۳۵۹۶
مجموع	۳۴۳۳۴۱	۴۰۳۳۹

<https://data.tuik.gov.tr>

❖ افزایش ۶۶,۴۶ درصدی هزینه ساخت و ساز

شاخص بهای تمام شده ساخت و ساز در آگوست ۲۰۲۳ با ۴,۶۲ درصد افزایش نسبت به ماه قبل و ۶۶,۴۶ درصد نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش یافت. شاخص مادی (بهای مصالح و تجهیزات) نسبت به ماه قبل ۵,۸۲ درصد و شاخص کار (بهای نیروی کار) ۱,۹۲ درصد افزایش داشته است. همچنین شاخص مادی نسبت به ماه مشابه سال قبل ۵۲,۱۸ درصد و شاخص کار ۱۱۳,۲۷ درصد افزایش داشته است.

شاخص بهای تمام شده ساختمان نسبت به ماه قبل ۴,۰۹ درصد و نسبت به ماه مشابه سال قبل ۶۵,۴۸ درصد و شاخص بهای تمام شده سازه‌های غیر ساختمانی نسبت به ماه قبل ۶,۳۰ درصد و نسبت به ماه مشابه سال قبل ۶۹,۶۱ درصد افزایش داشته است.

<https://data.tuik.gov.tr>

❖ صادرات غلات و حبوبات ترکیه از ۹ میلیارد دلار عبور کرد

ترکیه در ۹ ماه سال جاری از صادرات ۱۰,۶ میلیون تن غلات، حبوبات، دانه‌های روغنی و فرآورده‌های آن به ۲۱۷ کشور و منطقه آزاد، ۹,۲ میلیارد دلار درآمد کسب کرد. صادرات این بخش نسبت به مدت مشابه سال قبل از نظر مقدار ۳۵,۳۱ درصد و از نظر ارزش ۱۱,۸۹ درصد افزایش داشته است. بیشترین صادرات با ۳,۱ میلیارد دلار به کشورهای خاورمیانه، ۲,۴ میلیارد دلار به آفریقا و ۱,۵ میلیارد دلار به اروپا بوده است. در صادرات کشوری، عراق با ۱,۵ میلیارد دلار رتبه اول، ایتالیا با ۶۳۷,۸ میلیون دلار رتبه دوم و آمریکا با ۵۱۹,۳ میلیون دلار در رتبه سوم قرار گرفتند.

<https://www.trt.net.tr>

❖ کشورهای اتحادیه اروپا پیشتاز صادرات فندق ترابزون شدند

بر اساس داده‌های انجمن صادرکنندگان شرق دریای سیاه (DKİB)، طرابزون در ژانویه تا سپتامبر ۲۰۲۳، ۶۲ هزار و ۷۹۷ تن فندق به ۵۵ کشور صادر کرده است که درآمدی بالغ بر ۳۹۱ میلیون و ۹۲ هزار و ۳۸۱ دلار داشته است. اگرچه صادرات نسبت به سه ماهه سوم سال ۲۰۲۲ که ۳۴۰ میلیون و ۲۷۸ هزار دلار به ازای ۷۰ هزار و ۶۷۸ تن محصول به دست آمد، از نظر کمی ۱۱ درصد کاهش داشت، اما درآمد آن ۱۵ درصد افزایش یافته است. سه کشوری که بخش فندق و محصولات ترابزون بیشترین صادرات را به آنها داشت ایتالیا، آلمان و لهستان بودند.

<https://www.sabah.com.tr>

❖ صادرات عسل ترکیه به ۵۲ کشور جهان

ترکیه که پس از چین در رتبه دوم تولید عسل جهان و رتبه دوازدهم در صادرات قرار دارد، در بازه زمانی ژانویه تا سپتامبر ۷ هزار و ۱۳۷ تن عسل به ۵۲ کشور جهان به ویژه آمریکا، اسرائیل و آلمان صادر کرده است. از این میزان صادرات، ۲۳ میلیون و ۳۹۳ هزار و ۴۰۲ دلار سود حاصل شد.

<https://www.trt.net.tr>

❖ کمترین میزان اشغال سدهای استانبول در ۱۰ سال گذشته

ضریب اشغال سدهای استانبول ۲۰,۳۶ درصد اندازه‌گیری شد. این مقدار به‌عنوان کمترین مقدار در ۱۰ سال گذشته ثبت شده است. وضعیت سدهای استانبول نگران کننده است. بر اساس اطلاعات ISKI، ضریب اشغال در سال ۲۰۱۴ که خشکسالی بود، ۲۱,۱۳ درصد بوده است. در حالی که ضریب اشغال ۶ سد استانبول به زیر ۱۰ درصد کاهش یافته است، سدی که بالاترین ضریب اشغال را داشت سد اومرلی با ۴۳,۵۵ درصد است. دقیقاً یک سال پیش ضریب اشغال در سدها ۴۰,۸۴ درصد ثبت شده بود.

<https://www.sabah.com.tr>

❖ ۱ میلیون و ۱۶ هزار بازرسی مواد غذایی در ۹ ماه

بنا بر اظهارات ابراهیم یوماکلی وزیر کشاورزی و جنگلداری ترکیه، از اول ژانویه تا پایان سپتامبر ۱ میلیون و ۱۶ هزار و ۹۸۰ بازرسی مواد غذایی صورت گرفته و علیه ۱۵۹ شرکت که اقدام به تولید و فروش محصولات ناسالم کرده‌اند، به دادسرا شکایت شده است. وی تصریح کرد علاوه بر بازرسی‌های معمول، بازرسی‌ها در سه مرحله انجام میشود: در مرحله اول بازرسی‌های همزمان از اماکن مصرف انبوه مانند رستوران‌ها، غذاخوری‌ها و سفره‌خانه‌ها؛ در مرحله دوم بازرسی از اماکن فروش مواد غذایی از قبیل قصابی‌ها، اغذیه‌فروشی‌ها، خواربارفروشی‌ها، بازارها و بوفه‌ها و در مرحله سوم، بازرسی از سایت‌های تولید گوشت، شیر و تخم مرغ، بازرسی‌های همزمان بنگاه‌های تولید نان و نانواپی بدون وقفه انجام می‌شود.

<https://www.sabah.com.tr>

❖ اهدای محصولات ماهیگیری صید غیرقانونی به موسسات خیریه

بر اساس قانون شیلات، آبزبان کشف شده از شکارچیان غیرمجاز، از طریق سازمان های مددکاری اجتماعی به سفره شهروندان آورده می شود. بر این اساس از ژانویه ۲۰۲۰ تا کنون ۹۰ تن محصول آبزبان به موسسات مذکور اهدا شده است.

<https://www.sabah.com.tr>

❖ ۷۰۰ میلیون دلار صادرات از صنعت ماکارونی ترکیه

بنا بر اعلام رئیس انجمن صنعتگران ماکارونی ترکیه (TMSD) این بخش در بازه زمانی ۹ ماهه سال، ۷۰۰ میلیون دلار صادرات داشته است و هدف، رسیدن به سطح یک میلیارد دلار تا پایان سال است. ترکیه در تولید و صادرات ماکارونی رتبه دوم را در جهان دارد و به ۱۶۰ کشور جهان صادر می شود. در تولید گندم به خودکفائی رسیده و علاوه بر تامین نیازهای داخلی، برای صادرات ماکارونی نیازی به واردات گندم ندارد. ترکیه در سال های گذشته برای صادرات ماکارونی نیاز به واردات گندم داشت. بدین ترتیب برای خرید گندم نیازی به خروج ارز از کشور نیست.

<https://www.sabah.com.tr>

❖ افزایش ۲۳ درصدی درآمد صادرات چای از ترکیه در ۹ ماهه سال ۲۰۲۳

درآمد صادرات چای ترکیه از ژانویه تا سپتامبر سال جاری میلادی به ۲۰,۴ میلیون دلار رسید و انتظار می رود تا پایان سال از ۲۵ میلیون دلار فراتر رود. بیشترین تقاضا برای چای ترکیه از کشورهای بلژیک، آمریکا و بریتانیا بوده است.

<https://www.sabah.com.tr>

❖ صادرات حلزون دریایی ترکیه

بر اساس داده های انجمن صادرکنندگان شرق دریای سیاه، صادرات حلزون دریایی از ژانویه تا سپتامبر ۲۰۲۳ به ۱۴ میلیون و ۴۱۹ هزار و ۱۳ دلار رسید که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۶۷ درصد افزایش داشته و از ۱۱۳۶ تن به ۱۳۲۶ تن رسیده است. حلزون دریایی در ماه های نخست سال از ترکیه به ۹ کشور جهان صادر شد. بیشترین صادرات به جمهوری کره جنوبی با ۶ میلیون و ۹۴۹ هزار و ۲۷ دلار بوده است.

<https://www.trt.net.tr>

❖ ترکیه ۲۶۰ میلیارد دلار سرمایه بین المللی جذب کرده است

بنا بر اظهارات جودت یلماز معاون رئیس جمهور، حدود ۸۰ هزار شرکت بین المللی در ترکیه فعالیت می کنند و این کشور توانسته در ۲۰ سال گذشته ۲۶۰ میلیارد دلار سرمایه مستقیم بین المللی جذب نماید. همچنین پیش بینی می شود منابع بلندمدت بیشتری به ترکیه بیایند و سرمایه گذاری کنند.

<https://www.sabah.com.tr>

❖ طی نه ماه تعداد ۹۶۲۸ شرکت با سرمایه گذاری خارجی در ترکیه تشکیل شد

در نه ماهه ژانویه تا سپتامبر ۲۰۲۳ تعداد ۹۶۲۸ شرکت با سرمایه گذاری خارجی در ترکیه تشکیل شده که ۵ هزار و ۴۸۶ شرکت با شرکای ترک، ۶۳۳ شرکت توسط روسها و ۵۷۴ شرکت توسط ایرانیان بوده است. از میان شرکت های تأسیس شده در سال ۲۰۲۳، ۱۲۹۲ شرکت در تجارت عمده فروشی در فروشگاه های غیر اختصاصی، ۴۴۶ شرکت در ساخت و ساز ساختمان های مسکونی یا غیرمسکونی و ۴۳۵ شرکت در بخش فعالیت های نمایندگی املاک تأسیس شده اند.

شرکای خارجی، ۶۹/۱ درصد از کل سرمایه شرکت های تأسیس شده با سرمایه خارجی را تشکیل می دهند.

<https://www.tobb.org.tr>

❖ کاهش فروش خارجی و داخلی کالاهای سفید (لوازم خانگی) طی ۹ ماه

بر اساس داده های انجمن تولیدکنندگان کالاهای سفید ترک (لوازم خانگی)، در ۹ ماهه اول سال ۲۰۲۳، فروش داخلی ۶ محصول اصلی نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۱۸ درصد افزایش یافته است. ولی صادرات شرکت های عضو انجمن مذکور در این مدت ۱۲ درصد کاهش یافت. مجموع فروش، متشکل از صادرات و فروش داخلی ۶ محصول اصلی در ۹ ماهه سال جاری ۲۴ میلیون دستگاه بوده و نسبت به ۹ ماهه سال گذشته ۴ درصد کاهش داشته است. رئیس این انجمن معتقد است انقباض صادرات را می توان با بازار داخلی متعادل کرد و اقداماتی مانند کاهش اقساط کارت اعتباری و افزایش نرخ سود وام، ممکن است بر پویایی بازار داخلی تاثیر بگذارد.

<https://www.sabah.com.tr>

❖ کاهش جابجایی بار در بنادر ترکیه

۳۹۱ میلیون تن بار در ۹ ماه در بنادر کشور ترکیه جابجا شد در حالیکه میزان بار جابجایی در مدت مشابه سال گذشته ۴۰۸ میلیون تن بوده است. رقم جابجایی کانتینر در دوره ژانویه تا سپتامبر با ۹,۳ میلیون TEU برابر با سال گذشته بود. در همین مدت، ۱,۴ میلیون TEU کانتینر در بنادر از میر جابجا شد.

<https://www.sabah.com.tr>

❖ ۱۴۰ درصد رشد و ۳۸,۷ میلیارد لیره حق بیمه از شرکت "بیمه ترکیه" در ۹ ماه

تا پایان سپتامبر، کل تولید ناخالص حق بیمه Türkiye Sigorta برای سال ۲۰۲۳، ۳۸ میلیارد و ۶۹۷ میلیون لیر بود که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۴۰ درصد افزایش داشت. بیشترین افزایش در شاخه‌هایی مانند آتش‌سوزی و بلایای طبیعی ۲۲۷ درصد، تصادفات ۲۲۴ درصد، بیماری/سلامت ۲۱۴ درصد و بیمه خودرو و وسایل نقلیه موتوری ۱۹۵ درصد بوده است. علاوه بر این، این شرکت در مجموع ۸۲ درصد افزایش در شاخه زیان عمومی را به دست آورد و به تولید ۹ میلیارد و ۸۲۱ میلیون لیره رسید.

<https://www.yenisafak.com>

❖ صادرات فرش ترکیه به ۲ میلیارد دلار رسید

تولیدکنندگان فرش ترکیه در بازه زمانی ژانویه تا سپتامبر از صادرات ۴۳۲ میلیون و ۱۳۵ هزار مترمربع فرش به ۱۸۵ کشور جهان، نزدیک به ۲ میلیارد دلار درآمد کسب کردند. بیشترین درآمد از آمریکا با ۵۴۶,۱ میلیون دلار بوده است. بعد از آمریکا، عربستان و انگلیس بیشترین خرید را داشته‌اند. بیشترین فروش مربوط به فرش ماشینی

به ارزش ۱,۵ میلیارد دلار و فرش پرزدار به ارزش ۳۳۵,۱ میلیون دلار بوده است. گازیانتهپ با ۱,۳ دلار سهم ۶۷,۶ درصدی از کل صادرات فرش ترکیه را داشته است. استانبول و اوشاک در رده‌های بعدی قرار دارند.

<https://www.trt.net.tr>

❖ کاهش واردات نفت خام ترکیه

واردات نفت خام در دوره ژانویه تا سپتامبر، از ۲۵ میلیون و ۷۰۱ هزار و ۶۶۷ میلیون تن در سال ۲۰۲۲ به ۲۲ میلیون و ۴۹۲ هزار و ۵۱ تن در سال ۲۰۲۳ کاهش داشته است.

❖ جابجایی بیش از ۸۵,۵ میلیون مسافر از فرودگاه‌های استانبول طی ۹ ماه

تعداد مسافرانی که در بازه زمانی ژانویه تا سپتامبر ۲۰۲۳ از فرودگاه‌های «استانبول» و «صبیحا گوکچن» در استانبول استفاده کردند مجموعاً به ۸۵ میلیون و ۶۲۵ هزار و ۴۲۸ نفر رسید که نسبت به مدت مشابه سال قبل حدوداً ۱۵,۵ میلیون نفر افزایش داشته است.

فرودگاه «استانبول» میزبان ۵۷ میلیون و ۹۷۳ هزار و ۹۴۴ مسافر و فرودگاه «صبیحا گوکچن» میزبان ۲۷ میلیون و ۶۵۱ هزار و ۴۸۴ مسافر بوده است.

<https://www.aa.com.tr>

❖ ارتقای ترکیش ایرلاینز به رده هشتم قدرتمندترین برندهای هواپیمایی جهان

بر اساس تحقیقات موسسه بین‌المللی ارزیابی برند فاینانس، خطوط هوایی ترکیه "ترکیش ایرلاینز" در بین ۱۰ شرکت قدرتمندترین برندهای هواپیمایی در سطح جهان قرار گرفت. این شرکت در حالیکه در سال ۲۰۲۲ در رتبه سی و یکم قرار داشت با صعود ۲۳ پله، به رتبه هشتم ارتقا یافت. ژاپن، کره جنوبی و مالزی به ترتیب رتبه‌های اول تا سوم را به خود اختصاص دادند.

<https://www.aa.com.tr/fa>

❖ بیکاری در حال کاهش است

بر اساس آخرین داده‌های سازمان آمار ترکیه نرخ بیکاری در ماه سپتامبر ۲۰۲۳ با ۰,۱ واحد کاهش نسبت به ماه قبل به ۹,۱ درصد رسید. بر این اساس تعداد بیکاران با کاهش ۴۶ هزار نفری نسبت به ماه قبل به ۳ میلیون و ۱۶۸ هزار نفر رسید. نرخ بیکاری برای مردان ۷,۵ درصد و برای زنان ۱۲,۳ درصد برآورد شده است.

[/https://www.tuik.gov.tr](https://www.tuik.gov.tr)

❖ حمایت از زلزله زدگان در قالب ارائه وام و کمک‌های بلاعوض

به فرمان ریاست جمهوری، کمک بلاعوض و وام ساخت و ساز به مالکین اشخاص حقیقی یا حقوقی که بناهای آنها در زلزله آسیب متوسط یا بالا دیده باشند، اعطا می‌شود. در چارچوب این تصمیم؛ تا سقف ۷۵۰ هزار لیره برای اقامت، یک میلیون لیره برای اقامت با انبار و تا ۴۰۰ هزار لیره برای محل کار ارائه می‌شود. کمک‌های بلاعوض نیز به صورت نقدی تا سقف ۷۵۰ هزار لیره برای مسکن و ۴۰۰ هزار لیره برای محل کار ارائه می‌شود.

❖ بیش از ۱ تریلیون لیر حمایت اعتباری از اقتصاد ملی

بنا بر اعلام آقای کان گور مدیر کل آک بانک ترکیه، در ۹ ماهه اول سال ۲۰۲۳، حمایت‌های اعتباری ارائه شده از سوی بانک مذکور برای اقتصاد ملی کشور بالغ بر ۱ تریلیون و ۹۴ میلیارد لیره می‌باشد که ۸۷۱ میلیارد لیر آن به صورت نقدی بوده است. مجموع سپرده‌های آک بانک به یک تریلیون و ۱۳۴ میلیارد لیر و دارایی‌های آن به یک تریلیون و ۷۱۷ میلیارد لیر رسیده است. آک بانک با تخصیص ۱۸ میلیارد و ۱۱۹ میلیون لیره تامین مالیات در ۹ ماهه سال جاری، ۵۱ میلیارد و ۴۶۹ میلیون لیره سود خالص به دست آورده است.

[/ https://sanayigazetesi.com.tr](https://sanayigazetesi.com.tr)

❖ امضای ۴ قرارداد گازی با کشورهای اروپائی

ترکیه در سال جاری چهار قرارداد صادرات گاز طبیعی با بلغارستان، مجارستان، رومانی و مولداوی امضا کرد. اولین قرارداد صادرات گاز طبیعی در ماه ژانویه ۲۰۲۳ با بلغارستان منعقد شد. بر اساس این توافقنامه، سالانه ۱,۵ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی از ترکیه به بلغارستان به مدت ۱۳ سال صادر خواهد شد. دومین قرارداد در ماه اوت ۲۰۲۳ با مجارستان امضا شد. بدین ترتیب، ترکیه برای اولین بار برای صادرات گاز از طریق خطوط لوله به کشوری بدون مرز مشترک گام برداشت. به نوشته مطبوعات مجارستان، ترکیه ۲۷۵ میلیون متر مکعب گاز به این کشور صادر می‌کند.

سومین توافقنامه صادرات گاز، با قرار صادرات روزانه تا ۴ میلیون متر مکعب گاز طبیعی، با رومانی امضا شد. ترکیه چهارمین قرارداد صادرات گاز طبیعی را با مولداوی امضا کرد و روزانه ۲ میلیون متر مکعب گاز طبیعی به این کشور صادر خواهد کرد. حمل گاز به مولداوی از اول اکتبر آغاز می‌شود.

<https://www.trt.net.tr>

❖ ۱۳ میلیارد دلار بابت پروژه های صنعت پیمانکاری ترکیه در خارج از کشور طی نه ماه

میزان کار انجام شده توسط صنعت پیمانکاری ترکیه در خارج از کشور طی ۹ ماه به حدود ۱۳ میلیارد دلار رسید. این بخش ۱۸۵ پروژه را در دوره ژانویه تا سپتامبر سال جاری انجام داده است. میانگین هزینه پروژه های انجام شده در مدت مذکور ۶۹,۷ میلیون دلار محاسبه شده است.

بر اساس داده‌های وزارت بازرگانی، میزان کار این بخش در سال ۲۰۲۰، ۳۷۱ پروژه به ارزش ۱۶,۲ میلیارد دلار؛ در سال ۲۰۲۱، ۴۴۵ پروژه به ارزش ۳۰,۷ میلیارد دلار؛ در سال ۲۰۲۲، ۴۹۴ پروژه به ارزش ۱۹,۱ میلیارد دلار ثبت شده است. میانگین هزینه پروژه های انجام شده در سال گذشته ۳۸,۷ میلیون دلار محاسبه شده است.

این بخش از سال ۱۹۷۲ تا پایان سپتامبر در ۱۱ هزار و ۸۳۷ پروژه به ارزش ۴۸۶ میلیارد دلار در ۱۳۵ کشور مشارکت داشته است. پیمانکاران ترکیه تا به امروز بیشترین پروژه های مسکونی را در خارج از کشور با هزینه ۶۷,۳ میلیارد دلار انجام داده اند و پس از آن بزرگراه ها، تونل ها و پل ها با ۶۶ میلیارد دلار قرار دارند.

در توزیع پروژه های انجام شده در خارج از کشور توسط شرکت های پیمانکاری از سال ۱۹۷۲، به تفکیک کشور، روسیه با سهم ۲۰,۲، ترکمنستان با سهم ۱۰,۵ و عراق با سهم ۶,۹ درصدی در رتبه های اول تا سوم قرار دارند. پس از این کشورها، لیبی، قزاقستان، عربستان سعودی، قطر و امارات متحده عربی از مهمترین مشتریان این بخش هستند.

بخش پیمانکاری ترکیه که در سال ۲۰۰۳ میلادی تنها با ۸ شرکت پیمانکاری در لیست ۲۵۰ شرکت برتر پیمانکاری جهان قرار داشت، توانست در سال ۲۰۲۲ میلادی تعداد شرکتهای خود را در این لیست به بیش از ۴۲ شرکت برساند. در سال ۲۰۲۳ میلادی تعداد ۶ شرکت پیمانکاری ترکیه در لیست ۱۰۰ شرکت برتر پیمانکاری جهان و ۲ شرکت دیگر نیز در لیست ۵۰ شرکت برتر جهان قرار گرفتند.

ترکیه از نظر تعداد شرکتهای پیمانکاری در لیست شرکتهای برتر در این بخش در جهان، پس از چین در رتبه دوم قرار دارد.

<https://www.sabah.com.tr>

❖ صادرات ۳,۷ میلیارد دلاری سنگ مرمر و سنگ طبیعی در هشت ماه

صادرات سنگ مرمر و سنگ طبیعی به ارزش ۳,۷ میلیارد دلار در ۸ ماهه امسال در ترکیه محقق شد. بنا بر اظهارات رئیس اتحادیه صادرکنندگان مواد معدنی دریای اژه، ذخایر سنگ مرمر ترکیه یکی از بزرگترین ذخایر جهان است و ۶۵۰ نوع سنگ مرمر در رنگ ها و طرح های مختلف در سراسر کشور وجود دارد. <https://www.sabah.com.tr>

فهرست اقلام عمده صادراتی و وارداتی ترکیه

<p>۱- وسایل نقلیه موتوری، تراکتور، دوچرخه، موتور سیکلت، قطعات، لوازم جانبی آنها</p> <p>۲- دیگ‌ها، ماشین‌ها، لوازم و ابزار مکانیکی، هسته‌ای راکتورها، قطعات و قطعات آنها</p> <p>۳- سوخت‌های معدنی، روغن‌های معدنی و فرآورده‌های حاصل از تقطیر آنها، مواد قیر، موم‌های معدنی</p> <p>۴- سنگ‌های قیمتی یا نیمه‌قیمتی، فلزات گرانبها، مروارید، جواهرات بدلی، سکه‌های فلزی</p> <p>۵- ماشین‌آلات و دستگاه‌های برقی، ضبط-ضبط صدا، تصویر تلویزیونی-ضبط صدا، دستگاه‌های دریافت صدا، قطعات، لوازم جانبی</p> <p>۶- پلاستیک و محصولات</p> <p>۷- اقلام و لوازم جانبی لباس</p> <p>۸- آهن و فولاد</p> <p>۹- مصنوعات از آهن یا فولاد</p> <p>۱۰- محصولات و لوازم جانبی پوشاک غیر بافته</p>	<p>اقلام صادراتی</p>
<p>۱- سوخت‌های معدنی، روغن‌های معدنی و فرآورده‌های حاصل از تقطیر آنها، مواد قیر، موم‌های معدنی</p> <p>۲- دیگ‌ها، ماشین‌ها، دستگاه‌ها و ابزارهای مکانیکی، راکتورهای هسته‌ای، قطعات و قطعات آنها</p> <p>۳- موتور وسایل نقلیه زمینی، تراکتور، دوچرخه، موتورسیکلت، قطعات و لوازم جانبی آنها</p> <p>۴- سنگ‌های قیمتی یا نیمه‌قیمتی، فلزات گرانبها، مروارید، جواهرات بدلی، سکه‌های فلزی</p> <p>۵- ماشین‌آلات و دستگاه‌های برقی-ضبط صدا، تصویر تلویزیونی-ضبط-گیرنده صدا، قطعات-قطعات-لوازم جانبی</p> <p>۶- آهن و فولاد</p> <p>۷- پلاستیک و محصولات</p> <p>۸- محصولات شیمیایی آلی</p> <p>۹- اپتیک، عکاسی، سینما، اندازه‌گیری، کنترل، تنظیم، پزشکی، جراحی، ابزار و دستگاه، قطعات و لوازم جانبی آنها</p> <p>۱۰- آلومینیوم و محصولات ساخته شده از آلومینیوم</p> <p>۸- آهن و فولاد</p> <p>۹- مصنوعات از آهن یا فولاد</p> <p>۱۰- محصولات و لوازم جانبی پوشاک غیر بافته</p>	<p>اقلام وارداتی</p>

